

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
OCH ÅRSREDOVISNING

’16

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	3
Förvaltningsberättelse	6
Ändamål	6
Vision	6
Mål	6
Arbetsmetoder	6
Organisation	6
Civil Rights Defenders styrelse	7
Civil Rights Defenders personal	7
Väsentliga händelser under räkenskapsåret	7
Ändamålskostnader 2016	8
Intäkter 2016	8
Organisationsförändringar	9
Flerårsjämförelse	9
Uppfyllande av ändamålet	9
Framtida utveckling	9
Riskbedömning och riskhantering	10
Kodrapport enligt FRIL:s riktlinjer	10
Insamling	10
Resultat och ställning	10
Resultaträkning	11
Balansräkning	12
Förändring av eget kapital	13
Kassaflödesanalys indirekt metod	13
Noter	14
Revisionsberättelse	19
Chefer/ansvariga	21
Styrelse	22

FOTO: LIOADHO

Civil Rights Defenders fortsätter kämpa för ett ökat skydd för utsatta människorättsförsvarare.

RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER ÄR DEN ENDA HÅLLBARA VÄGEN FÖR EN SÄKRARE VÄRLD

Vi lever i en tid då etablerade mediers trovärdighet ifrågasätts och där antalet "likes" i sociala medier tycks viktigare än fakta. Människors rädsla skapas och utnyttjas utifrån politiska agendor som inte delar synen på alla människors lika värde. Tidsandan påverkar alla oavsett politisk tillhörighet och den globalisering, som tidigare prisats så högt, ersätts allt oftare med en allt snävare världsbild. Det blir därför allt viktigare att behålla perspektivet.

I slutet av 2015 befann sig enligt FN:s flyktingorgan UNHCR 65 miljoner människor på flykt undan olika konflikthärdar i världen. Av dessa var 41 miljoner på flykt i sitt eget land, 21 miljoner var på flykt utanför sitt hemland och tre miljoner

hade formellt sökt asyl i något annat land. Mer än hälften av alla flyktingar var barn.

I Sverige och andra delar av Europa har det rapporterats om kris och regeringarna i dessa länder har sett sig nödgade att vidta åtgärder för att kunna hantera den. Med kris har då främst avsetts själva flyktingmottagandet och de ansträngningar det innebär för mottagarlandet och inte den tragedi som utspelar sig för de 65 miljoner människor i jakt på skydd.

Av de 21 miljoner människor 2015 som lyckades fly från sina egna länder hamnade över 90 procent i utvecklingsländer, ofta grannländer till de konflikthärdar de flytt ifrån. Turkiet tog emot flest antal

flyktingar (2,5 miljoner) medan Libanon tog emot flest flyktingar i förhållande till folkmängd och Demokratiska Republiken Kongo i relation till BNP.

Världens industriländer tog emot totalt två miljoner asylsökningar, vilket visserligen var rekord men ändå ganska blygsamt sett i relation till de 2,5 miljoner människor Turkiet ensamt tog emot. 441 900 asylsökningar gjordes i Tyskland och i Sverige tog vi emot 163 000 asylsökande. Under 2016 meddelade Migrationsverket ett positivt besked i 77 procent av alla beslut.

MINSKAT ANTAL ASYLANSÖKNINGAR – SAMMA BEHOV AV SKYDD

Migrationsverket lämnar fyra verksamhets- och kostnadsprognoser per år till regeringen. I den tredje prognosen för 2015, daterad 23 juli, skriver verket ner prognosen från 80 000 till 74 000 asylsökande och konstaterar samtidigt att "sannolikheten att framtida prognosantaganden sänks är större än att de höjs".

Tre månader senare hade drygt 95 000 människor sökt asyl i Sverige och vid årets slut sattes siffran till 163 000 – mer än dubbelt så många som Migrationsverket prognosticerat fem månader tidigare. Eller, för att använda verkets egna ord ur oktoberprognosen: "Beräkningarna i juliprognosen blev med andra ord inaktuella redan i augusti".

I verksamhetsberättelsen för 2014 skriver Migrationsverket att den på grund av den osäkra utvecklingen i omvärlden har "utvecklat arbetet med prognoser och omvärldsbevakning" och att den "genom en strukturerad omvärldsbevakning (...) på ett tidigt stadium (kan) identifiera viktiga händelser och drivkrafter av betydelse för migrationen till Sverige". Givet utfall och prognos andra halvan 2015 tycks Migrationsverkets utveckling och struktur av prognosarbetet lämna en hel del i övrigt att önska. I stället tyder mycket på att felprioriteringar och brister i omvärldsbevakningen gjorde att Migrationsverket och andra myndigheter reagerade alldeles för sent i förhållande till den

FOTO: JACOB ZOCHERMAN

I april 2016 delade vi ut pris till årets människorättsförsvarare – Intigam Aliyev från Azerbajdzjan – som fängslats på grund av sitt arbete som människorättsjurist. Strax innan prisceremonin i Stockholm frigavs Intigam, men ett reseförbud satte stopp för honom att åka till Sverige för att motta sitt pris. Priset togs istället emot av Intigams son Necmin Kamilsoy.

stora mängd flyktingar som sökte sig till Sverige hösten 2015. När sedan regeringen slutligen reagerar gör man det med besked – 1 november lägger regeringen fram en rad förslag som syftar till att "skapa ett andrum för svenskt flyktingmottagande". Följden blir att människor i behov av just andrum från krig och andra fasor tvingas söka skydd på annat håll: under 2016 sökte som jämförelse 29 000 människor asyl i Sverige och det beror inte på ett minskat behov.

De större värden som hotas, som medmänsklighet och respekt för internationell rätt om mänskliga rättigheter, får alltså ge vika för att regeringen och dess myndigheter inte på ett adekvat sätt förutsåg, hanterade och upprioriterade lösningar på stora men likväl relativt vardagliga politiska utmaningar avseende krisberedskap, bostadslösningar, personella resurser, med mera.

VI FORTSÄTTER KÄMPA FÖR EN SÄKRARE VÄRLD

Häri ligger människorättsrörelsens – och kanske mänsklighetens – stora utmaning de kommande åren. Vi vet hur vi ska agera i förhållande till diktaturer och andra auktoritära, odemokratiska stater och vi har oftast resurser till det. Men när de mänskliga rättigheterna ifrågasätts eller till och med åsidosätts på vår egen bakgård, saknar vi ofta beredskap.

Nya lagar i Sverige och andra demokratier riskerar att permanenta och förstärka redan restriktiv lagstiftning på framförallt asylrättens område. Därmed öppnas en tydlig väg för de europeiska politiker som av olika skäl vill frångå flera av de grundläggande rättigheter som ledare världen över såg som absolut nödvändiga att lagstifta om efter att ha genomlidit två världskrig inom bara några få decennier.

Det som på ytan kan framstå som enstaka åtgärder, och som ofta framhålls som tillfälliga, kan också tolkas som en inledningsfas av en systematisk – om än oorganiserad – nedmontering av våra grundläggande fri- och rättigheter. Detta särskilt eftersom de mänskliga rättigheterna som de uttrycks i olika internationella konventioner är odelbara, det vill säga beroende av varandra och ömsesidigt förstärkande. Nedmonteras rättigheterna på ett område får det alltså konsekvenser på andra rättighetsområden.

Respekten för mänskliga rättigheter är, nu som då, den enda hållbara framkomliga vägen mot en säkrare värld. Ditt stöd till organisationer

som Civil Rights Defenders är därför viktigare än någonsin. Vi kan genom vårt arbete fortsätta med att stärka lokala människorättsorganisationer på fler håll i världen och på ett konkret sätt verka för att människor både får kännedom om och komma i åtnjutande av sina rättigheter. Dessutom kan vi stärka vårt arbete på hemmaplan, att med engagemang, kunskap och juridik se till att Sverige och andra demokratier är och förblir föredömen på människorättsens område.

FOTO: DAVID LAGERLOF

Stockholm, mars 2017

Robert Hårdh
Executive Director

ÅRSREDOVISNING 2016 CIVIL RIGHTS DEFENDERS

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Organisationsnr 802011–1442

Säte Stockholm

Styrelsen och Executive Director för Civil Rights Defenders avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

ÄNDAMÅL

Civil Rights Defenders är en internationell och oberoende människorättsorganisation. Organisationen försvarar människors medborgerliga och politiska rättigheter och stärker utsatta människorättsförsvarare, i Sverige och i de länder i världen där respekten för de mänskliga rättigheterna är som sämst.

Civil Rights Defenders anser att en värld där människors friheter och rättigheter respekteras också är en fredligare och säkrare värld för oss alla. Detta är också formulerat i den vision Civil Rights Defenders strävar efter att uppnå genom sitt arbete.

VISION

En fredlig och säker värld med frihet och rättvisa för alla.

MÅL

Civil Rights Defenders övergripande verksamhetsmål är att förbättra människors tillgång till frihet och rättvisa genom ökad respekt för deras medborgerliga och politiska rättigheter. För att uppnå detta finns tre definierade undermål som styr arbetet:

1. Människor kan utkräva sina medborgerliga och politiska rättigheter genom att:
 - de får ökad tillgång till rättshjälp.
 - de får ökad tillgång till information.
2. Staten tar ansvar för de mänskliga rättigheternas genomförande genom att:
 - lagstiftningen förbättras i förhållande till de mänskliga rättigheterna.
 - tillämpningen av de mänskliga rättigheterna förbättras.

3. Lokala människorättsförsvarare stärks genom att:

- deras organisationskapacitet förbättras.
- skyddet för utsatta människorättsförsvarare förbättras.

ARBETSMETODER

Granskning och ansvarsutkrävande: Civil Rights Defenders granskar statsmakten och utkräver ansvar när lagstiftningen eller dess tillämpning står i strid med de medborgerliga och politiska rättigheterna. Det gör man genom att granska lagar, lagförslag och myndighetsutövning och genom att driva rättsprocesser mot stater och makthavare som kränker människors rättigheter.

Opinion och påverkan: Civil Rights Defenders arbetar med opinions och påverkansarbete, själva eller tillsammans med partner. Organisationen driver kampanjer och informerar genom seminarier, rapporter, utskick med mera. I totalitära stater når man ut med oberoende information genom alternativa medier och andra fora för diskussion och debatt.

Stöd och utbildning: Civil Rights Defenders uppmärksammar situationen för människorättsförsvarare och ger dem det stöd de behöver för att kunna fortsätta med sitt viktiga arbete. Arbetet med att förbättra sina och partnerorganisationernas metoder för rapportering och resultatstyrning pågår kontinuerligt. Utbildning och kompetensutveckling prioriteras internt och externt.

ORGANISATION

Civil Rights Defenders är en ideell organisation. Gerald Nagler är organisationens grundare och hedersordförande.

Årsmötet är organisationens högsta beslutande organ. För att bli medlem krävs att man stödjer organisationens ändamål och grundläggande värderingar (som uttrycks i internationella över-

enskommelser om de mänskliga rättigheterna) samt att man är beredd att verka för dessa. Medlemsavgiften för 2016 var 300 kronor.

Årsmötet utser en styrelse som vid årsskiftet 2016 utgjordes av sex ledamöter, varav fyra kvinnor och två män. Under året har fem styrelsemöten hållits. Det utgår ingen ersättning för det arbete organisationens hedersordförande, styrelsens ordförande och ledamöter utför. Kristina Scharp (Associate Director) och Susanne Urwitz (Advokat) utsågs av årsmötet 2016 till ledamöter av valberedningen.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS STYRELSE:

Benedicte Berner (medieanalytiker) styrelseordförande

Anna Jonsson Cornell (professor) ledamot

Carin Norberg (styrelseordförande, Center for Economic and Social Rights) ledamot

Christoffer Lindblad (grundare och partner, Pelago AB) ledamot

Elisabeth Tamm (chef, skatte- och familjejuridik, Ålandsbanken) ledamot

Fredrik Andersson (entreprenör) ledamot

CIVIL RIGHTS DEFENDERS PERSONAL:

Civil Rights Defenders är en expertorganisation vars arbete genomförs i huvudsak av de anställda vid organisationens huvudkontor i Stockholm samt vid fältkontoren i Belgrad, Bogotá, Chisinau, Pristina, Sarajevo, Sydostasien och Tirana. Antalet anställda vid årsskiftet 2016 var totalt 49 personer varav 30 kvinnor och 19 män.

Fördelningen per kontor		
	Kvinnor	Män
Stockholm	19	14
Belgrad	1	4
Bogotá	1	-
Chisinau	2	-
Pristina	2	-
Sarajevo	2	-
Sydostasien	1	1
Tirana	2	-
Totalt	30	19

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÅKENSKAPSÅRET

Civil Rights Defenders fortsätter växa och under 2016 utökade vi arbetet med att stärka mänskliga rättigheter runt om i världen.

Vårt arbete i **Sverige** fokuserade bland annat på

utsatta EU-medborgares rättigheter samt mänskliga rättigheter inom tvångsvården.

I början av året skickade vi en rapport till FN:s människorättskommitté i Genève där vi beskrev en rad människorättsproblem i Sverige, vilka står i strid med FN:s konvention om de medborgerliga och politiska rättigheterna. Vi bedrev ett aktivt lobbyarbete gentemot kommittén, som senare släppte en egen rapport med tydliga influenser från vårt arbete. Kommittén ställde skarpa krav på Sverige utifrån flera av de brister som Civil Rights Defenders pekat på.

Vi arbetade även med det uppmärksammade fallet Sinthu Selvarajah, en 28-årig man som dog i samband med ett polisingripande på en psykiatrisk avdelning i Västerås i slutet av 2014. Civil Rights Defenders agerar juridiskt ombud i ärendet, som fortlöper under 2017.

Den tionde juni vann Civil Rights Defenders en historisk seger mot den svenska staten i Stockholms tingsrätt, gällande skånepolisens tidigare register över romer. Staten fälldes för att ha registrerat elva personer, varav tre barn, på etnisk grund och gjorde sig därmed skyldig till etnisk diskriminering. Civil Rights Defenders agerar juridiskt ombud i ärendet, som kommer att prövas i Svea hovrätt under 2017.

Under året ökade vi även vår närvaro i **Latinamerika**. Vi anställde en programhandläggare som är baserad i Colombias huvudstad Bogotá. Från Bogotá koordinerade vi bland annat kunskapsutbyten mellan kubanska och colombianska människorättsförfvarare. Tillsammans med kubanska människorättsförfvarare har vi även bevakat och kritiserat EU:s arbete med att skriva ett avtal med den kubanska regeringen, eftersom det kubanska civilsamhället exkluderades från förhandlingsrundorna.

Den tidigare avdelningen för Östeuropa och Centralasien bytte 2016 namn till **Eurasien**. Avdelningen har vuxit och under året har vi fått resurser att öka vårt arbete i regionen. Vi har bland annat arbetat med Ryssland där myndigheterna intensifierat sina försök att tysta landets oberoende journalister och människorättsadvokater. Civil Rights Defenders har svarat genom att öka stödet till människorättsförfvarare. I april lanserade vi även rapporten "Put(t)in(g) the Lid on Freedom of Expression in Russia" som belyser statens försök att tysta dem som står upp för mänskliga rättigheter i landet.

Under 2016 tog vi en ledande roll i människo-

rättsarbetet inför FN:s granskning av Moldavien inom ramen för den så kallade Universal Periodic Review, UPR. Tillsammans med partner skrev vi en rapport om människorättsläget i landet, vilken vi skickade till FN:s råd för mänskliga rättigheter (MR-rådet). När MR-rådet lämnade vidare sina rekommendationer till Moldaviens regering var det tydligt att rådet influerats av Civil Rights Defenders rapport.

Under 2016 fattade vi beslut om att stänga fältkontoret i Moldavien i början av 2017. Vår närvaro i landet har gett oss möjlighet att jobba nära våra moldaviska partner och stötta nya organisationer i sin utveckling, men på grund av brist på finansiering behöver vi skära ner på verksamheten. Vi fortsätter dock samarbeta med våra partner, om än i mindre skala.

Den 4 november gick rättegångsspelet "Civil Rights Defenders Trans-European Moot Court Finals" av stapeln i Europadomstolens lokaler i Strasbourg. Civil Rights Defenders startade tävlingen – som samlar juridikstudenter att delta i fiktiva rättegångar inriktade på mänskliga rättigheter – för **Västra Balkan** år 2007. Sedan tävlingens början har närmare 900 studenter deltagit och fått möjlighet att argumentera kring aktuella människorättsfrågor inför domare i Europadomstolen.

Civil Rights Defenders arbete i **Sydostasien** går framåt. På den internationella dagen för avskaffande av rasdiskriminering anordnade en av våra partnerorganisationer, med hjälp av vårt stöd, en stor konferens om rasism och diskriminering i Myanmar. 129 civilsamhällesorganisationer från hela landet deltog i pannediskussioner och workshops i ämnet. Tack vare konferensen la vi grund för en formell arbetsgrupp mot diskriminering mot bland annat landets minoritetsgrupper.

Under 2016 genomförde Civil Rights Defenders mobila träningscenter 19 säkerhetsutbildningar för totalt 160 människorättsförfvarare. Vi satsade särskilt på att förbättra säkerheten för mycket utsatta människorättsförfvarare i **Östafrika**.

I februari hölls det val i Uganda. Civil Rights Defenders följde utvecklingen noga och sammanställde en fördjupad analys av valet.

Under året övervakade vi de fortsatta, utbredda kränkningarna av mänskliga rättigheter i Etiopien. Vi implementerade även ett mentorskapsprojekt för mänskliga rättigheter i Kenya, ämnat för unga journalister och människorättsförfvarare.

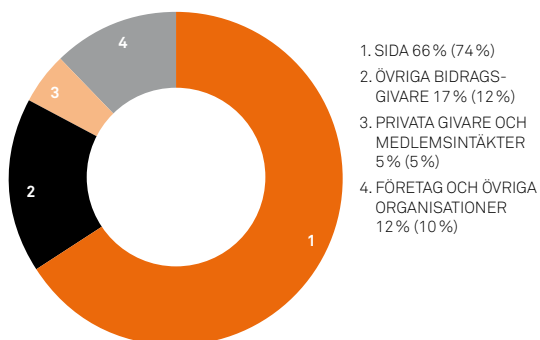
I början av april välkomnade Civil Rights Defenders omkring 160 människorättsförfvarare till konferensen **Defenders' Days**. Förutom deltagarna, som i år representerade 35 länder från fyra kontinenter, bjöd vi även in paneldebattörer och experter inom flera ämnesområden. På konferensens sista dag delade vi ut priset "Civil Rights Defender of the Year Award" som tilldelades människorättsadvokaten Intigam Aliyev från Azerbajdzjan.

Under 2016 fattade Civil Rights Defenders ledningsgrupp det strategiska beslutet att Defenders' Days, som sedan starten år 2013 varit en årlig konferens, framöver ska organiseras vartannat år.

Genom Civil Rights Defenders **Akutfond**, vilken hjälper människorättsförfvarare som befinner sig i överhängande fara, har vi genomfört 31 insatser till individer och organisationer och därmed ökat säkerheten för över 100 utsatta människorättsförfvarare. Ungefär hälften av fallen har handlat om att hjälpa hotade människorättsförfvarare att tillfälligt förflyttas till säkerhet inom eller utanför hemlandet.

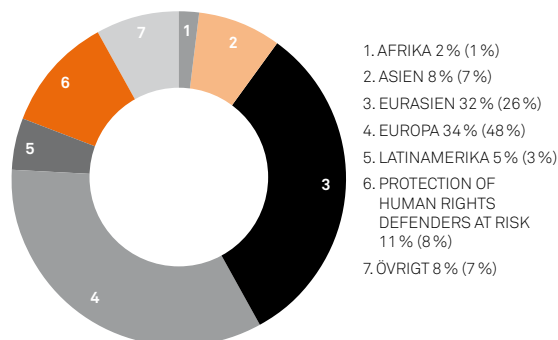
Natalia Project – världens första överfallslarm för utsatta människorättsförfvarare – växte med

INTÄKTER 2016

Totala intäkter inkl ränteintäkter och liknande resultatposter 79 185 tkr (85 582 tkr)
(Siffror inom parentes avser 2015)

ÄNDAMÅLSKOSTNADER 2016

Totala ändamålskostnader 70 087 tkr (77 655 tkr)
(Siffror inom parentes avser 2015)

31 deltagare under 2016. Natalia Project omfattar därmed över 100 människorättsförsvarare från tre kontinenter.

Under 2016 intensifierade Civil Rights Defenders arbetet med innovation för mänskliga rättigheter. I slutet av året anställde vi en projektledare till specialprojektet **Human Rights Innovation Initiative (HRII)** – ett initiativ som tar fram innovativa lösningar på människorättsförsvarares konkreta problem. Satsningen finansieras av Svenska PostkodLotteriet som 2015 tilldelade Civil Rights Defenders nio miljoner kronor för projektet. Under 2016 inledde Civil Rights Defenders även ett samarbete med universitetet i Berkeley för att främja HRII.

Under året anordnade Civil Rights Defenders flera event för HBTQ-personers rättigheter runt om i världen. Vi stöttade bland annat Queerfest i Sankt Petersburg för åttonde året i rad. Den 30 juli anordnades Stockholms prideparad och Civil Rights Defenders deltog med flera partner från Eurasien och Västra Balkan. Totalt bjöd vi in 25 människorättsförsvarare från regionerna för att ta del av prideveckan.

I slutet av 2015 annonserade den svenska regeringen om kraftiga nedskärningar i biståndsbudgeten. För Civil Rights Defenders resulterade det under 2016 i en väsentlig minskning av stödet för vårt samarbete på Västra Balkan i samband med planlagda omförhandlingar. Biståndsmyndigheten Sida (Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete) är en av Civil Rights Defenders huvudsakliga givare.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR

Under 2016 genomgick Civil Rights Defenders en omorganisation som möjliggör den fortsatta planerade tillväxten. Organisationens storlek idag och strategin framåt ställer högre krav på effektiva processer och samordning, vilket har lett till förändringar i ledningsstrukturen.

Under 2016 anställdes även en Chief Operating Officer som har startat ett arbete med att

effektivisera verksamheten och skapa en attraktiv arbetsplats. Bland annat finns det nu en tydlig process både för den kortsiktiga och långsiktiga verksamhetsplaneringen, både på organisations- och individnivå samt att arbetsmiljön och organisationskulturen kommer att få mycket fokus under den kommande perioden.

UPPFYLLANDE AV ÄNDAMÅLET

Civil Rights Defenders huvudsakliga ändamål är att försvara människors rättigheter och stärka utsatta människorättsförsvarare. Det gör vi genom att ensamma eller tillsammans med samarbetspartner granska makthavare och utkräva ansvar för människorättskränkningar i Sverige och internationellt, driva debatt om aktuella människorättsfrågor och bevaka rättigheterna för minoriteter genom att driva rättsfall i nationella och internationella domstolar, kommittéer och tribunaler.

Vi stärker långsiktigt utsatta människorättsförsvarares kapacitet genom att förse dem med de verktyg de behöver för att genomföra sitt viktiga arbete på bästa sätt. Vi ökar också dessa utsatta människors skydd genom träningar och att inkludera dem i Natalia Project, världens första alarmsystem för utsatta människorättsförsvarare kopplat till sociala medier. Vi försöker också öka omvärldens uppmärksamhet kring utsatta människorättsförsvarare för att på så sätt öka deras skydd och ge dem kraft och inspiration att fortsätta arbeta.

FRAMTIDA UTVECKLING

Civil Rights Defenders har under året antagit en strategi med sikte på en fortsatt ambitiös tillväxt. Vi kommer under de närmaste åren att göra en satsning på insamling i Sverige och utomlands för att möta de resursbehov en fortsatt expansion innebär.

En omorganisation av kommunikations- och insamlingsavdelningen har inletts och den kommer att delas upp på två avdelningar för att underlätta

FLERÅRSJÄMFÖRELSE

	2016	2015	2014	2013	2012
Totala intäkter inkl ränteintäkter och liknande resultatposter (tkr)	79 185	85 582	71 879	61 681	51 202
Ändamålskostnader/totala intäkter	89 %	91 %	94 %	94 %	91 %
Insamlingskostnader/totala intäkter	4 %	1 %	2 %	1 %	3 %
Administrationskostnader/totala intäkter	5 %	3 %	3 %	4 %	6 %

en tydligare prioritering av vår insamlingsverksamhet. Vi påbörjar även en geografisk utveckling av vårt arbete i Asien och Europa, med följd att vår Sydostasienavdelning har gått upp i en Asienavdelning och vår avdelning för Västra Balkan omvandlats till en Europaavdelning, där även Turkiet ingår. I övrigt avser vi att utveckla vårt arbete i Mellanöstern/Arabiska halvön.

Av resurs och innovationsskäl kommer vår årliga kapacitetsstärkande konferens för världens mest utsatta människorättsförsvarare, Defenders' Days, göras om med start från 2017 till en stor konferens vartannat år (jämnat år) och enbart prisutdelning av Civil Rights Defender of the Year Award årligen.

RISKBEDÖMNING OCH RISKHANTERING

Civil Rights Defenders arbetar med systematisk riskbedömning och riskhantering genom att identifiera, analysera och verka för att oförutsedda händelser eller omständigheter inte får negativ påverkan på förväntade resultat. Genom att analysera, dokumentera och följa upp risker noggrant och systematiskt kan negativa effekter av riskerna mildras.

I riskarbetet skiljer vi mellan interna risker, till exempel bristen på adekvata personella resurser, kapacitet eller ledningsfunktioner, rapportering av resultat, finansiell kontroll samt korruption, och externa risker, till exempel oväntade politiska, institutionella, ekonomiska, miljömässiga, sociala eller tekniska omständigheter.

Civil Rights Defenders arbetar med integrerad riskhantering, vilket innebär en kontinuerlig, proaktiv och systematisk process för att förstå, hantera och kommunicera risker från ett brett perspektiv. Det innebär också att fatta strategiska beslut som bidrar till att uppnå organisationens övergripande mål.

Civil Rights Defenders styrelse gör årligen en bedömning av de risker som rapporteras av ledningsgruppen och hur dessa har hanterats. Baserat på analysen av riskbedömning och riskhantering, beslutar styrelsen årligen om en riskhanteringsplan och bedömer i vilken utsträckning den ska påverka strategiska beslut och verksamhetsinriktningar framåt.

Civil Rights Defenders verkar i länder med hög korruptionsrisk och där människorättsarbete i många fall är förbjudet. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande. Organisationen har en nolltoleranspolicy och arbetsgrupp mot korruption. Arbetsgruppen hanterar rapporterade misstankar

om korruption och upprätthåller och utvecklar goda rutiner för efterlevnad av policyn.

KODRAPPORT ENLIGT FRII:S RIKTLINJER

Civil Rights Defenders följer FRII:s Kvalitetskod – se www.frii.se. Civil Rights Defenders Effektrapport från 2016 finns på vår hemsida www.crd.org.

INSAMLING

Civil Rights Defenders ekonomiska utveckling är fortsatt positiv. Under 2016 samlade vi in nära 13 400 tkr från allmänheten och företag, vilket är en ökning med ca 1 000 tkr, eller 8,4 %, jämfört med 2015.

Idag har vi både givare som ger sporadiska gåvor och drygt 1 220 regelbundna månadsgivare, vilket är en ökning med ungefär 70 månadsgivare från 2015. Månadsgivandet är viktigt för oss då det möjliggör en långsiktig planering och stabilitet samt minskar administrationskostnaderna. Insamlade medel från privatpersoner ökade 2016 med nästan 15 %, vilket resulterade i cirka 3 900 tkr.

Under året bidrog H&M, Millicom, Moggliden, Twitter, Google och andra företag med 2,1 miljoner kronor till vår verksamhet genom gåvor och samarbeten.

Som förmånstagare hos PostkodLotteriet tilldelades Civil Rights Defenders sju miljoner kronor i den årliga utdelningen, samma summa som föregående år.

För att skapa finansiell styrka och långsiktig stabilitet kommer vi framöver bland annat prioritera en ökning av antalet månadsgivare, en diversifiering av givarsegmenten och en ökad digitalisering. Stort fokus kommer även ligga på att stärka samarbeten med relevanta företag samt att utveckla insamlingsverksamheten internationellt.

Den fortsatta utvecklingen av insamlingsverksamheten ska drivas av innovation, engagerade medarbetare och effektivitet. Därigenom vill vi få fler människor och företag att engagera sig för att åstadkomma långsiktig förändring och en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets vinst är 1 601 542 kr. Av årets vinst ska 309 283 kr avsättas till den Akutfond som OAK Foundation har varit med och finansierat. Resultatet efter avsättning, 1 292 259 kr, överförs i ny räkning. Balanserat Eget Kapital uppgår därmed till 6 771 851 kr.

RESULTATRÄKNING

		<i>Belopp i kronor</i>	
	Not	2016	2015
Verksamhetsintäkter	3		
Medlemsavgifter		32 400	36 300
Gåvor		13 391 759	12 352 181
Bidrag		64 842 200	72 618 122
Övriga intäkter		388 893	429 525
Summa verksamhetsintäkter		78 655 252	85 436 128
Verksamhetskostnader	4, 5		
Ändamålskostnader	6	-70 087 488	-77 654 611
Insamlingskostnader		-3 498 630	-1 081 433
Administrationskostnader	7	-3 995 000	-2 940 104
Summa verksamhetskostnader		-77 581 118	-81 676 148
Verksamhetsresultat		1 074 134	3 759 980
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	530 161	146 175
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2 753	-4 088
Resultat efter finansiella poster		1 601 542	3 902 067
Årets resultat		1 601 542	3 902 067
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt Resultaträkningen (se ovan)		1 601 542	3 902 067
Avsättning till ändamålsbestämda medel		-309 283	-142 152
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		-	146 984
		1 292 259	3 906 899

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor

TILLGÅNGAR	Not	2016-12-31	2015-12-31
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		157 838	377 099
Övriga fordringar		465 323	418 643
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	1 197 300	1 668 820
Kortfristiga fordringar		1 820 461	2 464 562
Kassa och bank		52 928 752	49 565 297
Summa omsättningstillgångar		54 749 213	52 029 859
Summa tillgångar		54 749 213	52 029 859
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel		320 721	11 438
Fritt balanserat kapital		6 771 851	5 479 592
Summa eget kapital		7 092 572	5 491 030
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 141 535	1 728 145
Erhållna, ej nyttjade bidrag	10	39 159 554	38 955 919
Övriga skulder		760 731	277 614
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	5 594 821	5 577 151
Summa kortfristiga skulder		47 656 641	46 538 829
Summa eget kapital och skulder		54 749 213	52 029 859

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

	Ändamålsbestämda medel (Akutfond)	Balanserat kapital	Belopp i kronor Totalt eget kapital
Ingående balans	11 438	5 479 592	5 491 030
Ändamålsbestämt av givaren	309 283	-309 283	-
Utnyttjande	-	-	-
Årets resultat		1 601 542	1 601 542
Utgående balans	320 721	6 771 851	7 092 572

Runt om i världen finns det modiga människor som står upp för andras rättigheter – utan en tanke på sin egen säkerhet. Akutfonden gör det möjligt för oss att hjälpa dessa personer i utsatta och brådskande situationer.

KASSAFLÖDESANALYS INDIREKT METOD

	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Verksamhetsresultat	1 074 134	3 759 980
	1 074 134	3 759 980
Erhållen ränta	345	4 128
Erlagd ränta	-2 753	-4 088
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av verksamhetskapital	1 071 726	3 760 020
Förändringar i verksamhetskapital		
Förändring av kundfordringar	219 261	-377 099
Förändring av övriga kortfristiga fordringar	424 840	-181 305
Förändring av leverantörsskulder	413 390	906 058
Förändring av övriga kortfristiga skulder	704 422	-16 295 188
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 833 639	-12 187 514
Årets kassaflöde	2 833 639	-12 187 514
Likvida medel vid årets början	49 565 297	61 610 764
Valutakursdifferenser likvida medel	529 816	142 047
Likvida medel vid årets slut	52 928 752	49 565 297

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Frivilligorganisationernas Insamlingsråds (FRIL) styrande riktlinjer för årsredovisning om inget annat anges nedan. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Intäkter redovisas till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Civil Rights Defenders. Medlemsavgiften redovisas som intäkt vid erhållen inbetalning från medlemmen.

En transaktion där organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls för att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor avser främst insamlade medel från privatpersoner, företag och organisationer. Gåvor redovisas enligt kontantprincipen men om en gåva avser en bestämd tidsperiod periodiseras gåvan över denna period genom avsättning till ändamålsbestämda medel i eget kapital. I den mån det finns på balansdagen avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Detta innebär att intäktsredovisning endast sker när det i hög grad är sannolikt att bidraget inte kommer att återkrävas. Intäktsredovisning sker även för bidrag som vidareförmedlas till partnerföreningar där Civil Rights Defenders ansvarar mot bidragsgivaren. Bidrag är till största del likvida medel från offentligt rättsliga organ och omfattar bidragsgivare som Sida, Svenska Institutet, Utrikesdepartementet och PostkodLotteriet.

Intäkter som inte har med Civil Rights Defenders primära verksamhet att göra redovisas som Övriga intäkter.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader omfattar ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för IT, redovisning, verksamhetsstyrning, och kommunikation fördelas enligt en fördelningsnyckel mellan ändamåls-, insamlings-, och administrationskostnader.

Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader

som har direkt samband med att uppfylla Civil Rights Defenders ändamål enligt stadgarna. Här inkluderas bland annat kostnad för personal som är anställd för att möjliggöra genomförande av de verksamheter, inom och utom Sverige, som fastställts av styrelsen, samt omkostnader av administrativ art som är en direkt följd av de åtaganden som organisationen iklätt sig för att uppfylla ändamålen. Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildning och upplysande verksamhet avseende det uppdrag Civil Rights Defenders har. Även uppföljning, rapportering och revision av projekt utgör ändamålskostnader. I ändamålskostnader ingår även fördelade verksamhetsanknutna stödkostnader. Verksamhetsanknutna stödkostnader fördelas på respektive verksamhet med hjälp av fördelningsnycklar.

Insamlingskostnader är kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av gåvor och bidrag från samtliga givare, det vill säga såväl privatpersoner som företag. Detta omfattar både befintliga givare och arbet med att söka nya givare genom kampanjer, utskick och underhåll av givarregister. Hit räknas kostnader för trycksaker, porto och lönekostnader. I insamlingskostnader ingår även fördelade gemensamma stödkostnader.

Administrationskostnader omfattar kostnader förknippade med stadgar och legala krav, till exempel styrelse, årsstämma, redovisning, upprättande av årsredovisning och revision samt central ledning och planering. Om en kostnad varken avser ändamål, medlemsvård/-värvning eller insamling hänförs den till administrationskostnader. I administrationskostnader ingår även den del av de gemensamma stödkostnaderna som inte fördelas på ändamåls-, insamlings- eller medlemskostnader.

Alla leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda och redovisas som kostnad det år pensionen tjänas in.

Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening och därmed inte skatteskyldig.

BALANSRÄKNINGEN

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Civil Rights Defenders är en allmännyttig ideell förening – utan vinstsyfte och externa ägare – vilket gör att begrepp som resultat och eget kapital har en annan innebörd än i andra juridiska former, exempelvis aktieföretag. Eget kapital utgörs av de medel som tillställts organisa-

tionen för uppfyllande av dess syften, till exempel gåvor, och som på balansdagen inte utbetalats och där det inte föreligger en sådan juridiskt bindande förpliktelse som klassificeras som skuld eller avsättning.

Eftersom det finns restriktioner för användande av olika medel görs följande uppdelning:

- **Ändamålsbestämda medel:** Kapitalet kan användas men endast till ändamål som givaren alternativt styrelsen angett. Dessa medel utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. Här ingår gåvor från insamlingar där särskilt ändamål angivits och som ännu ej förbrukats.

- **Balanserat kapital:** Kapitalet utgörs i huvudsak av ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner samt organisationens resultat. Ej förbrukade medel som tillställts organisationen utan restriktioner kan disponeras av styrelsen, att användas i enlighet med organisationens stadgar och för uppfyllande av organisationens syften. Årets resultat, enligt resultaträkningen (före fördelning), utgör skillnaden mellan kostnader och erhållna medel under året.

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Det finns inga väsentliga poster i föreningens resultat- och balansräkning som baseras på uppskattningar och bedömningar.

	<i>Belopp i kronor</i>	
	2016	2015
NOT 3 GÅVOR OCH BIDRAG		
<i>Gåvor som redovisats som intäkt</i>		
Allmänheten	3 931 363	3 489 392
Svenska PostkodLotteriet	7 000 000	7 000 000
H&M	1 300 000	1 300 000
Millicom	443 030	420 657
Moggliden AB	100 000	110 000
F-Secure Corporation	93 555	-
Twitter	69 694	-
Google Sweden AB	45 656	-
Övriga företag	28 235	32 132
Andra organisationer	370 226	-
Externa stiftelser	10 000	-
Summa intäkter	13 391 759	12 352 181
Erhållen Probono har inte redovisats i resultaträkningen och avser under 2016 huvudsakligen tjänster inom kommunikation och juridik.		
<i>Bidrag som redovisats som intäkt</i>		
Sida	52 331 720	63 217 070
Svenska PostkodStiftelsen	787 258	3 403 112
Svenska PostkodLotteriet	3 163 587	2 269 752
Svenska Institutet	427 774	271 983
OAK Foundation	1 593 618	952 897
Utrikesdepartementet	3 063 123	1 067 736
National Endowment for Democracy	1 670 009	1 345 654
Open Society Foundations	999 796	88 992
Gerald & Monica Naglers stiftelse	180 423	-
Övriga	624 892	926
Summa intäkter	64 842 200	72 618 122
<i>Övriga intäkter</i>		
Kostnadsersättningar	388 893	429 525
Summa intäkter	388 893	429 525

Belopp i kronor

NOT 4 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER	2016	2015
Löner		
Styrelsen	-	-
Executive Director	848 087	874 730
Övriga anställda	15 360 174	12 084 210
Sociala kostnader	5 439 540	5 170 544
Pensionskostnader	1 761 007	1 509 523
Totalt löner och ersättningar	23 408 808	19 639 007

Av pensionskostnaden avser 183 000 kr (170 796 kr) Executive Director.

Ersättningar understigande ett halvt prisbasbelopp har uppgått till 5 000 kr (20 500 kr). Mellan Civil Rights Defenders och Executive Director gäller uppsägningstid om tre-sex månader. Det finns ingen överenskommelse om avgångsvederlag.

Löner och andra ersättningar fördelade per land uppgår till följande:	2016	2015
Sverige	13 505 406	10 343 283
Utlandet	2 702 855	2 615 657
Totalt	16 208 261	12 958 940

Medeltal anställda Sverige

Män	11	10
Kvinnor	17	17
Totalt	28	27

Medeltal anställda utland

Män	4	7
Kvinnor	11	9
Totalt	15	16

Styrelse, antal

Män	2	3
Kvinnor	4	4
Totalt	6	7

Under året har 24 personer (23 personer) arbetat ideellt för organisationen. Värdet av dessa ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

NOT 5 LEASING

Civil Rights Defenders leasar kontorslokaler i Sverige och i andra delar av världen. Kostnaderna uppgår för året till 3 688 000 kr (2 056 500 kr).

Framtida kontorskostnader förfaller enligt följande:

	2016	2015
Inom 1 år	3 400 000	3 343 000
2–5 år	9 009 000	12 204 000

Avtalet om lokalhya sträcker sig till 2020 med möjlighet till förlängning.

Civil Rights Defenders uthyr i andra hand kontorslokaler om 102 kvm, motsvarande en årshyra om ca 589 000 kr.

Nuvarande andrahandskontrakt förfaller 2017 med möjlighet till förlängning.

Belopp i kronor

NOT 6 ÄNDAMÅLSKOSTNADER	2016	2015
Utsatta människorättsförsvarare:		
Afrika	1 099 241	923 622
Asien	5 264 276	5 155 928
Eurasien	22 818 360	20 258 382
Europa	24 198 521	37 090 313
Latinamerika	3 288 668	2 464 025
Protection of Human Rights Defenders at risk	7 666 985	6 493 981
Övrigt	5 751 436	5 268 360
Totalt ändamålskostnader	70 087 488	77 654 611

NOT 7 ADMINISTRATIONSKOSTNADER	2016	2015
Redovisnings- och administrationskostnader	357 254	265 000
Personalkostnader	3 026 895	2 362 498
Kontorskostnader	560 361	214 019
Styrelse- och medlemskostnader	50 490	98 587
Totalt administrationskostnader	3 995 000	2 940 104

NOT 8 RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER	2016	2015
Ränteintäkter	345	4 128
Valutakursdifferens likvida medel	529 816	142 047
Totalt	530 161	146 175

NOT 9 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER	2016	2015
Depositioner	-	16 200
Förutbetalda kostnader:		
Kontorshyra	842 824	823 300
Pensioner	170 448	75 532
Övrigt	184 028	145 997
Fordran partnerorganisation	-	607 791
Totalt	1 197 300	1 668 820

Fordran partnerorganisation (224 583 kr år 2016) har flyttats till Övriga fordringar.

Belopp i kronor

NOT 10 ERHÅLLNA EJ NYTTJADE BIDRAG

	2016	2015
Skuld ej utnyttjade bidrag Sida	25 557 332	22 320 083
Skuld ej utnyttjade bidrag Svenska PostkodStiftelsen	-	787 258
Skuld ej utnyttjade bidrag Svenska PostkodLotteriet	10 442 057	13 605 644
Skuld ej utnyttjade bidrag övriga	3 160 165	2 242 934
Totalt	39 159 554	38 955 919

NOT 11 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2016	2015
Upplupna sociala avgifter	1 065 607	912 116
Semesterlöneskuld	2 183 744	1 907 315
Löneskatt	699 113	666 515
Upplupna kostnader	1 646 357	2 091 205
Totalt	5 594 821	5 577 151

NOT 12 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Verksamheten har fortlöpt under 2017.

Stockholm den 12 april 2017

Benedicte Berner
Ordförande

Anna Jonsson Cornell
Styrelseledamot

Elisabeth Tamm
Styrelseledamot

Carin Norberg
Styrelseledamot

Christoffer Lindblad
Styrelseledamot

Fredrik Andersson
Styrelseledamot

Robert Hårdh
Executive Director

Vår revisionsberättelse har avgivits 18 april 2017

Grant Thornton Sweden AB

Lena Johnson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

**TILL ÅRSMÖTET I CIVIL RIGHTS DEFENDERS,
ORG.NR 802011-1442**

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Civil Rights Defenders för år 2016. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 6 – 18 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Revisionen av årsredovisningen för år 2015 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 21 april 2016 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och Executive Director som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse 2016 (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi

skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

STYRELSENS OCH EXECUTIVE DIRECTORS ANSVAR

Det är styrelsen och Executive Director som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och Executive Director ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och Executive Director för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och Executive Director avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för

att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och Executive Directors uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och Executive Director använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR SAMT STADGAR

UTTALANDE

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och Executive Directors förvaltning för Civil Rights Defenders för år 2016.

Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter och Executive Director ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDE

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionsred i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

STYRELSENS OCH EXECUTIVE DIRECTORS ANSVAR

Det är styrelsen och Executive Director som ansvarar för förvaltningen enligt stadgarna.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller Executive Director i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 18 april 2017

Grant Thornton Sweden AB

Lena Johnson

CHEFER/ANSVARIGA

HUVUDKONTOR STOCKHOLM (SVERIGE)

Robert Hårdh, *Executive Director*

John Stauffer, *Legal Director and Deputy Executive Director*

Päivi Hemming, *Chief Operating Officer*
(började i september 2016)

AVDELNINGAR HUVUDKONTOR, STOCKHOLM

COMMUNICATIONS AND FUNDRAISING DEPARTMENT

Hampus Stenberg, *Director of Communications and International Relations*
(slutade i december 2016)

Gabrielle Gunneberg, *Director of Communications and International Relations*
(började på nuvarande position i december 2016)

EAST AND HORN OF AFRICA DEPARTMENT

Mesfin Negash, *Programme Director*

EURASIA DEPARTMENT

Joanna Kurosz, *Programme Director*

FINANCE DEPARTMENT

Karin Fritz, *Chief Financial Officer*

HUMAN RIGHTS DEFENDERS AT RISK DEPARTMENT

Marie Månson, *Programme Director*

LATIN AMERICA DEPARTMENT

Erik Jennische, *Programme Director*

LEGAL DEPARTMENT

John Stauffer, *Legal Director and Deputy Executive Director*

SOUTHEAST ASIA DEPARTMENT

Brittis Edman, *Southeast Asia Director*
(slutade i maj 2016. Ny chef för avdelningen började i mars 2017)

FÄLTKONTOR

BELGRAD (SERBIEN)

Goran Miletic, *Programme Director for the Western Balkans*

BOGOTÁ (COLOMBIA)

María Pía Alvira, *Programme Officer*
(började i juni 2016)

CHISINAU (MOLDAVIEN)

Alesia Vidruk, *Programme Officer*
(kontoret stänger i april 2017)

PRISTINA (KOSOVO)

Sarah Maliqi, *Programme Officer*

SARAJEVO (BOSNIEN-HERCEGOVINA)

Ena Bavic, *Programme Officer*

TIRANA (ALBANIEN)

Vasilika Laci, *Programme Officer*

YANGON (MYANMAR)

Shaivalini Parmar, *Programme Officer*

STYRELSE

Benedicte Berner,
medieanalytiker
(Styrelseordförande)

Benedicte Berner undervisar i media och demokrati vid Institut d'Etudes Politiques de Paris. Hon har även undervisat i yttrandefrihet vid Harvard

University och är "Associate" vid Davis Center for Russian and Eurasian Studies vid Harvard University. Hon har tidigare arbetat på Internationella Röda Korset och IOM (International Organization for Migration) i Moskva och som chef för internationella frågor vid Europeiska medieinstitutet.

Christoffer Lindblad,
grundare och partner,
Pelago AB (Ledamot)

Christoffer Lindblad är grundare och partner på Pelago, en ledande nordisk ledarskapsrådgivare. Christoffer var tidigare

Sverigechef och Partner på Alumni, ett företag inom chefsrekrytering och ledarskapsutveckling. Han har breda nätverk inom nordiskt näringsliv samt gedigen erfarenhet av VD och styrelserekryteringar till internationella företag och organisationer. Christoffer har en bakgrund som jurist från Lunds universitet och har arbetat på bland annat advokatbyrånn Mannheim Swartling.

Anna Jonsson Cornell,
professor (Ledamot)

Anna Jonsson Cornell är professor i komparativ konstitutionell rätt och docent i konstitutionell rätt vid Uppsala universitet. Hon undervisar i konstitutionell

rätt, komparativ konstitutionell rätt och säkerhetsjuridik. Hennes specialisering ligger bland annat inom statsbyggnadsprocesser, rättsstatlighet och rättighetsskydd, samt internationellt polisiärt samarbete och människohandel.

Elisabeth Tamm,
chef, skatte- och familjejuridik,
Ålandsbanken (Ledamot)

Elisabeth Tamm är stiftelse-sakkunnig och chef för Ålandsbankens notariat-avdelning. Hon sitter i ett antal styrelser, bland annat

som ordförande i Alba Langenskiölds Stiftelse och stiftelsen för Astrid Lindgrens Barnsjukhus. Hon är även ledamot i H&M Foundation, Familjen Erling Perssons stiftelse, med flera. Elisabeth har en Jur. kand. och civilekonomexamen från Uppsala Universitet.

Carin Norberg
styrelseordförande, Center
for Economic and Social
Rights (Ledamot)

Carin Norberg har en Pol Magexamen från Uppsala Universitet. Hon har lång erfarenhet av arbete med

Sida där hon var anställd 1971 – 2002. Hon har även varit rådgivare vid FN:s Namibiakommissaries kontor i New York och under perioden 2006 – 2012 var hon direktör för Nordiska Afrikainstitutet. Carin har även varit aktiv medlem i flera styrelser, så som Svenska Institutet i Alexandria och TI Sverige.

Fredrik Andersson,
entreprenör (Ledamot)

Fredrik Andersson har lång erfarenhet av strategisk kommunikationsrådgivning och entreprenörskap i Sverige och internationellt. Han har även stor erfarenhet

av samhällsfrågor, politik och rättsfrågor. 1998 grundade han PR-byrånn Primes Public Affairsgrupp där han arbetade i 14 år. Han är ledamot i det svenska scenkonstpriset Medeas styrelse och han är även en av grundarna av Miltton Labs, där han idag är VD.

CIVIL RIGHTS DEFENDERS

försvaret människors medborgerliga och politiska rättigheter. Vi granskar makthavare och stärker människorättsförsvarare – i Sverige och i världen. Med ditt stöd kan vi utträta mer.

FÖR ATT GE EN GÅVA:

KONTOKORT:

Gå in på www.crd.org och klicka på "Stöd oss"

SMS:

Skicka FÖRSVARA till 72980 för att skänka 100 kr

SWISH:

Swisha valfritt belopp till 900 12 98

BANKGIRO/PLUSGIRO:

Sätt in din gåva på ett av våra 90-konton, BG 900-1298 eller PG 90 01 29-8

**CIVIL
RIGHTS
DEFENDERS**

WE EMPOWER PEOPLE

HUVUDKONTOR, STOCKHOLM

Sergels torg 12, våning 12
111 57 Stockholm
Sweden
Telefon: +46 8 545 277 30
E-post: info@crd.org

BELGRAD

Kralja Milana 10/5
11 000 Belgrade
Serbia
Telefon: +381 11 2686 894
Fax: +381 11 268 1455
E-post: belgrade@crd.org

BOGOTÁ

E-post: bogota@crd.org

CHISINAU (kontoret stänger i april 2017)

67 A. Sciusev str, floor 3,
Chisinau MD-2012, Republic of Moldova
Telefon: + 373 68 666 060, + 373 61 026 704
E-post: chisinau@crd.org

PRISTINA

Gazmend Zajmi no 21
10 000 Pristina
Kosovo
Telefon: +386 49 505 050
E-post: pristina@crd.org

SARAJEVO

Kalmija Baruha 1, (502)
71 000 Sarajevo
Bosnia and Herzegovina
Telefon: +387 33 558 515
E-post: sarajevo.office@crd.org

TIRANA

Rruga Pjeter Bogdani
Pll Teuta 9/1, ap 6/4
Tirana 1001
Albania
Telefon: + 355 68 40 41 869
E-post: tirana.albania@crd.org

YANGON

Telefon: +95 9257 968 008
E-post: seasia@crd.org